

Nr 192.

Av herrar **Julin, Teodor, och Ström, Fredrik, om**
pension åt teaterdirektören Albert Ranft.

Vårt land kan berömma sig av en teaterkonst, som säkerligen i många stycken mäter sig med det bästa i andra länder, och om något folk har behov av god teaterkonst så är det vårt med dess tunga kynne och stora svårigheter att själv finna uttryck för fest och högtid. Måste vi icke vara våra skådespelare tacksamma för alla gånger de varit vår röst och lunga i högtidsstunder av allvar eller glädje, liksom för alla de tillfällen de från sin kateder, från tilja och tribun, varit våra läromästare i höga frågor så väl som mindre höga, men därför ej mindre mänskliga. Och måste vi ej med stolthet se, hur en rad skickliga skådespelare värdigt rycka upp vid vetenskapsmäns och bildande konstnärers sida, då det gäller att så långt svenskt språk når, och längre, företräda landets kulturvärld inför främlingar.

Man föranledes att med bitterhet göra dessa reflexioner, då man erfar, att den man, som inlagt så stora förtjänster om den svenska teaterkonstens uppräckning, får utan stöd av det allmänna kämpa mot nöd och ekonomiska svårigheter på sin ålderdom.

Albert Ranft har varit den ledande inom svensk teater i nära 30 år, driftig, djärv och entusiastisk. I landets större städer drev han med sällspord organisationstalang ett flertal fasta teatrar, varförutom han organiserade landsortsturnéer av rang och skaffade sig därigenom icke endast möjligheter för expansion av egna företag, utan skapade samtidigt åt sina anställda trygghet och arbetsmöjligheter, som tidigare varit få skådespelare beskärda. Ja, man har med rätta sagt, att hans arbete skänkte åt hela skådespelareyrket ett helt annat och större socialt anseende än detsamma tidigare åtnjutit i vårt land.

Och nu, då Albert Ranft är över 70 år och hans kraft tömd, hans syn försvagad och hans hustru sjuk och oförmögen till arbete, ser det ut som om landet glömt de tjänster han gjort, den glädje han spritt, glömt hans arbete och den kraftutveckling, varav så talrika grupper inom alla samhällsklasser dragit fördel.

Ett försök gjordes i höstas genom en motion i Stockholms stadsfullmäktige att låta huvudstaden med en hederspension avbetala sin skuld till Albert Ranft. Försöket strandade på formella skäl. Kommunens hand-

lingsfrihet i ekonomiska ting har som bekant sina snäva gränser. Att sörja för en från ekonomiska bekymmer något så när fri ålderdom åt Albert Ranft torde också vara mera en landets angelägenhet än en huvudstadens. Väl rymmer Stockholm landets förnämsta teatrar, men ingalunda enbart för egen del. Det är ej för mycket att säga, att för det övervägande flertalet Stockholmsbesökande landsortsbor en eller flera teaterkvällar utgöra kulmen av de nöjen man vid uppehållet i huvudstaden består sig. Det är ingalunda för landet oviktigt vad som därvid bjudes. Albert Ranft, hos vilken flertalet av våra nu levande bästa skådespelare utbildats, har stor och ovansklig förtjänst av det värdefulla, som i Stockholm bjudes den teaterbesökande.

Staten tog en gång direkt Albert Ranfts tjänster i anspråk, i det att Kungl. Operan 1909—1911, två spelår, ställdes under hans regim. Här mötte honom en övermänsklig uppgift, men han sparade sig icke och redan i rent materiella värden torde statens teatrar under Ranfts ledarskap hava mottagit så betydande tillskott, att teatern än i dag, enligt vad det uppgives, drager fördel därav. Här mötte Albert Ranft emellertid sitt ekonomiska öde, ur vars järngrepp kristiden endast tillfälligt kunde lösa honom, och när han sedan med hårt pressad ekonomi fick se sin stora teater brinna var allt hopp ute.

Man har ofta hört invändas, att Albert Ranft skulle ha framträtt som en allt för stor individualist för att kunna räkna på så allmänna sympatier, att hjälp från staten åt honom kunde vara att vänta.

Mot detta kan väl invändas, att här gäller att värdesätta mer än en vardagsgärning och att därvid andra mått få tillgripas än de, som möjligen eljest äro användbara. Vore det också så, att Albert Ranft personligen ingen hänsyn tagit till det allmänna, rent av legat i strid med dess institutioner, något som ej här skall påstås, så har landet dock dragit fördel, glädje och nytta av hans strid och har ej rätt att, när han ligger slagen vid vägen, låta honom ligga där ohulpen.

Från många, kanske alla, synpunkter är en hederspension, ej lägre än den i Stockholms stadsfullmäktige ifrågasatta, åt den slagne berättigad, och därför hemställes,

att riksdagen måtte besluta en årlig pension av 7000 kronor att fr. o. m. den 1 januari 1930 räknat utgå till teaterdirektören Albert Ranft under hans återstående livstid.

Stockholm den 21 januari 1930.

Teodor Julin.

Fredrik Ström.